

ОПШТИНСКА БИБЛИОТЕКА

„Сестре Стојановић“

Број 13/2025

Датум 13.02.2025.год.

ЦРНА ТРАВА

**ПРОГРАМ РАДА
ОПШТИНСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
„СЕСТРЕ СТОЈАНОВИЋ“ ЦРНА ТРАВА
ЗА 2025.ГОДИНУ**

Фебруар, 2025.године

На основу члана.33, став 1, тачка 3. Статута Општинске Библиотеке „Сестре Стојановић” Црна Трава бр.19/2023 од 22.03.2023. године, Управни одбор Општинске Библиотеке „Сестре Стојановић” Црна Трава на седници одржаној дана 20.02.2025.године, донео је

П Р О Г Р А М Р А Д А

ОПШТИНСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „СЕСТРЕ СТОЈАНОВИЋ,, ЦРНА ТРАВА ЗА 2025. ГОДИНУ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Општинска Библиотека „Сестре Стојановић” Црна Трава као правно лице из области културе, егзистира од 1. јануара 1996. године. Оснивач библиотеке је Скупштина Општина Црна Трава. Одлуком Скупштине Општине, поред законом утврђених, делатност Општинске библиотеке се проширује на:

- организацију и рад биоскопа;
- рад ликовне колоније, програмирање и непосредно организовање и реализовање свих врста културно-забавних, музичких, ликовних, филмских и других манифестација и прославе, зборов, састанка и других приредби;
- организација, усмеравање и помагање културно - уметничког аматеризма у свим облицима и за све узрасте;
- приказивање играних, документарних, наставних и других филмова свих жанрова;
- израда уметничких слика, фотографија, сувенира и предмета домаће радиности и обављање других делатности из области културе које су одобрене од стране надлежног органа, Општине Црна Трава и уписане у регистар Трговинског суда.

Програм рада библиотеке за 2025. годину доноси се у складу са основним циљевима и задацима ради којих је и основана, наравно, уз доследно уважавање захтева Скупштине Општине Црна Трава као њеног оснивача и најважнијег ако не и јединог финансијера.

Програм рада библиотеке мора бити усклађен са укупним привредним културним и друштвеним развојем Општине Црна Трава.

Програм рада библиотеке за 2025. годину обухвата основну и проширену делатност библиотеке.

1.ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

У оквиру основне делатности се подразумева остваривање Законом утврђених функција и услови за извршавање програма.

1.1 ОСТВАРИВАЊЕ ЗАКОНОМ УТВРЂЕНИХ ФУНКЦИЈА

1.1.1. Набавка библиотечке грађе

- а) набавка и куповина нових књига.....1.000 наслова,
б) планира се претплата на дневне, недељне, месечне листове и то:
- дневни лист "Политика"..... по 1 примерак
- ревија "шуме".....по 1 примерак
- „вести“по 1 примерак

Планирана набавка књига, периодике и штампе треба да се реализује откупом као и поклоном Министарства културе, појединих издавача и аутора али и средствима која треба да обезбеди Скупштина општине Црна Трава из буџета за 2025.годину. Према стандардима Народне библиотеке Србије, оснивач, на годишњем нивоу треба да обезбеди средства за куповину најмање 1.250 књига и 10 наслова периодике, што чини око 200.000,00 динара што је по буџету и обезбеђено а набавка ће се вршити у складу са потребама саме Библиотеке.

1.1.2. Обрада библиотечке грађе

Радници Библиотеке ће константно и уредно радити на обрађивању грађе када су у питању набавке и куповина нових књига, као и поклона, донација.

Средствима Министарства културе и информисања РС обезбеђена је опрема за увођење COBISS система, а средствима оснивача омогућена је инсталација базе и почетак рада у систему. Од 24.10.2017.године када је инсталирана база почело се са радом у систему и обрадом књига електронским путем, што је основа за сваки даљи савременији начин рада у библиотекарству. Књиге ће се убудуће уносити у систем без претходног евидентирања у књизи инвентара која је затворена.

По препоруци Матичне библиотеке треба се прећи и на каталогизацију која ће се планирати за текућу годину.

1.1.3. Коришћење библиотечке грађе

Очекивани број корисника је на нивоу претходне године, тј. 148 чланова. Планиран обим коришћења фонда библиотечке грађе, 3.000

- дела страних аутора..... 1.200
-дела домаћих писаца..... 1.100
-књиге за децу..... 700

У случају потреба и захтева читалаца, библиотека може вршити позајмицу књига од других библиотека са подручја Јабланичког округа и шире.

Наставиће се сарадња са Удружењем грађана ОСМЕХ из Власотинца, која је отпочела крајем 2018.године, а односи се на могућност достављања грађе удаљеним члановима и онима који нису у могућности да дођу до Библиотеке а желе да користе грађу коју Библиотека поседује, а све посредством геронто домаћица које раде на територији целе Општине Црна Трава.

С обзиром да је Библиотека средствима Министарства културе и информисања и ЈЛС Црна Трава успела да обезбеди како опрему тако и сам систем електронске обраде књига, отворена је и електронска читаоница са четири рачунара која читаоци могу да користе у просторијама саме Библиотеке. У 2023.години ће се радити на **организацији креативних радионица**, с обзиром на то да је у холу библиотеке сада омогућено и условно за рад у мањим групама, како са децом тако и са старијом популацијом, такође је у плану да се раде и радионице са пензионерима који су у све већем броју чланови Библиотеке. Такође, нека радионица за обуку читаоца у систему COBISS како би им било олакшано проналажење доступне грађе. **Затим и рад на промоцији електронске читаонице**, кроз радионице које ће бити организоване како за ученике, тако и за остале кориснике. Такође је у плану да се раде и радионице са пензионерима који су у све већем броју чланови Библиотеке. Такође, нека радионица за обуку читаоца у систему COBISS како би им било олакшано проналажење доступне грађе.

Поред овога, план је да се у текућој години оформи један **клуб читалаца** који ће помагати Библиотеци у раду на тај начин што ће чланови клуба моћи да дају своје мишљење, сугестије, препоруке везано за рад и активности Библиотеке, набавку грађе.

Библиотека ће се, као и до сада трудити да максимално задовољавања културне потребе грађана, нарочито љубитеља књиге на територији целе општине Црна Трава.

1.1.4. Културно - просветна делатност

Поред учињеног видног помака у 2018. години, да би Библиотека као једина на подручју наше Општине могла да заузме своје место на плану културно–образовне делатности, Општина као оснивач мора да уложи још већи напор на овом плану и издвоји већа средства ради задовољавања културних потреба грађана. Уколико се жели да Библиотека постане и развије се као културни центар Општине, иницијатива и креативност органа Библиотеке мора бити подржана одговарајућим средствима Општине. Али неопходно је и веће ангажовање библиотеке у раду на различитим пројектима како би се додатна финансијска средства обезбедила из пројекта као и донација.

На овом плану предвиђа се организовање следећих активности:

- књижевне вечери, трибине и сусрети 2
- предавања..... 3
- изложбе уметничких радова 1
- ликовна колонија.....1
- песничка колонија.....2

У циљу реализације наведених активности, поред финансијске подршке оснивача Општине Црна Трава, очекујемо непосредну помоћ Матичне Библиотеке из Лесковца, удружења књижевника са подручја Јабланичког округа и Савета ликовне колоније.

1.1.5. Издавачка делатност

С обзиром да ликовна колонија није одржана, у овој години, Библиотека ће као носилац активности, настојати да се изда ретроспективни каталог који би обухватао досадашња ликовна остварења отварања изложбе уколико за то буде било могућности и средства се прибаве из конкурсана на пројекте потенцијалних донатора.

1.1.6. Стара и ретка књига

Не планира се набавка старе и ретке књиге али ће се приликом обраде књига у систему, уколико се примети грађа која може бити стара и ретка књига, консултовати Матична библиотека „Радоје Домановић“ из Лесковца.

1.1.7.Стручна помоћ Матичне библиотеке

И даље ћемо тражити стручну помоћ Матичне библиотеке приликом вршења стручног надзора и на други начин непосредним контактом. Стручни надзор, од стране Матичне Библиотеке „Радоје Домановић“ из Лесковца је обављен 2024.године. Извештај стручног надзора саставни је део овог Програма.

У овој години планирамо остварење сарадње наше библиотеке са осталим библиотекама на нивоу Округа и шире која ће бити конкретна и сарджајна са међусобним посетама радника и руководиоца Библиотеке, а надамо се да ће то подржати и матична библиотека.

1.1.8. Заштита библиотечке грађе

Као и до сада заштита библиотечке грађе вршиће се у складу са законским прописима Републике Србије и подзаконским актима Министарства Културе.

Предузеће се све неопходне мере заштите ради очувања библиотечке грађе. Извршиће се и осигурање библиотечке грађе.

Библиотека ће свакодневно радити на прикупљању, обради, чувању и давању на коришћење монографске и друге публикације и то непрекидним радом Библиотеке радним данима у времену од 7-15 часова.

Ради трајног чувања, извршиће се укоричавање дневног листа „Политика,, за 2024. годину у 12 месечних свезака.

1.2. УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

Услови за извршавање Програма и нормалан рад Библиотеке су: простор, опрема, кадрови и финансијска средства.

1.2.1. Простор

Библиотека користи зграду која је наменски грађена 1976.године, закључком Скупштине општине Црна Трава, уступљена је Библиотеци у власништво, а на трајно коришћење почев од 1. јануара 1996. године.

Зграда Библиотеке има следећи простор:

- Библиотека са читаоницом.....	93,90м ²
- Хол.....	25,00м ²
- Бина.....	27,00 м ²
- Кино кабина	8,00 м ²
- Ступенишни простор.....	10,70 м ²
- Помоћне просторије са котларницом.....	6,50м ²
- Биоскопска сала.....	90,90 м ²

УКУПНА ПОВРШИНА ЈЕ:.....262,00 м²

Из датог прегледа се види да је простор библиотеке од 93,90 м² донекле задовољавајући и за читаоце и раднике библиотеке. Простор у коме је смештен библиотечки фонд омеђен је полицама, захваљујући Министарству културе када је извршена адаптација и проширење библиотеке тако да су сада књиге приступачније и прегледније. Делимичном адаптацијом припојен је пасаж библиотеци тако да смо коначно добили задовољавајући простор за рад радника и кориснике Библиотеке што чини и законски минимум библиотечког простора.

У 2018.години је остварен план да се адаптира део Библиотеке, тачније сала Дома културе која је у склопу библиотеке а која је била прилично оштећена услед хаварије са поплавом пре пар година. У 2019.години се почело са адаптацијом и санацијом крова а у овој 2020.години је завршена комплетна адаптацију крова.

У 2020.години суфинансирајућим пројектом Локалне самоуправе који је радила Библиотека под називом „Седењка челајући печалбара“ Министарство културе и информисања Републике Србије замењена је комплетна спољна столарија и систем централног грејања, у 2025.години би било потребно још урадити спољну изолацију зграде која не захтева велика улагања и на тај начин би комплетно била заштићена зграда културе. Неопходна је и замена подне конструкције у Библиотеци и Сали. Средства за ту намену нису планирана буџетом јер је неопходно набавити средства путем јавних позива и конкурса које објављују различита Министарства и Организације у Републици Србији. Могуће је само сопствено учешће, одређени проценат уколико је то неопходно.

1.2.2. Опрема

С обзиром да је Библиотека средствима Министарства културе и информисања РС и средствима ЈЛС Црна Трава пројектом „Унапређење ИТ ресурса и COBISS“ у 2017.години омогућила куповину неопходне опреме библиотека је добила адекватну техничку подршку за неометани рад и увођење новина. Набављено је 4 рачунара са пратећом опремом, 2 штампача са тонерима, штампач налепница, налепнице и рибони, 2 бар код читача, пластификатор и фолије, 2 стола за кориснике, 1 сто за радника, путни рошкови за одлазак на обуку у НБС, смештај за време обуке, обука у НБС.

Обновљена је рачунарска опрема за раднике Библиотеке, с обзиром да је последњи пут то урађено 2017.године и то је било неопходно због немогућности старог електронског програма да прати потребна ажурирања, тако да се у 2025.години не планира набавка нове техничке опреме. У 2019.години је набављено 10 металних полица за смештај грађе, за издвајање дечијег одељења и за замену дотрајалих и нестабилних, небезбедних, а у 2020.години замењен је

део канцеларијског намештаја донаторским средствима, као и средствима из буџета, као и замена подне облоге новим етисоном у целој Библиотеци.

1.2.3. Кадар

Библиотечки кадар, квалификациона структура и број радника је промењен у односу на претходни период. Број радника је три: 2 радника на пословима дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствене послове и директор на мандатни период од четири године. У 2021.години је примиљен радник у стални радни однос уз сагласност надлежног Министарства. 1 радник је завршио обуку за електронску обраду књига која је била 2021.године организована онлине тако да сада у Библиотеци имамо 2 радне јединице а у 2025.години као и протеклих се планира и рад на дигитализацији, уколико се финансијска ситуација побољша па ће самим тим и радници морати да прођу адекватну обуку.

У 2022. години један радник је стручно оспособљен полагањем стручног испита у библиотечко-информационој делатности и тиме стекао основно стручно звање књижничар .

1.2.4. Финансијска средства потребна за извршавање програма рада Библиотеке

У 2025.години, у буџету је обезбеђено средстава само за почетак реализације активности везаних за етно собу али и активности библиотеке.

2.ПРОШИРЕНА ДЕЛАТНОСТ

У 2025.години, поред основних, горе наведених активности, Библиотека ће се озбиљније позабавити и више посветити проширеном делатношћу на пољу:

2.1. Отварања етно собе

У 2020.години је одобрењем пројекта Министарства културе и информисања отпочела реализација идеје и замисао да се проширена делатност Библиотеке прошири и на завичајни, музејски радни простор кроз стварање етно собе жени Црнотравки која је била стуб породице и носилац целокупног домаћинства док је Црнотравац неимар широм земље зарађивао да прехрани своју породицу. За ту потребу израђен је пројекат за извођење, који се састоји од грађевинског, машинског и електро радова који су неопходни на локалу који је Библиотека добила без накнаде на коришћење за ту намену. Такође, пројектом је планирана и стална етнолошка поставка, чија набавка се очекује у току 2024.године али и у будуће, с обзиром да се сви потребни предмети, не могу набавити у току једне године.

За рад и опремање, као и отварање овог етно кутка, биће потребна помоћ не само Локалне самоуправе, већ и донатора и свих грађана. Упућен је Јавни позив свима који имају и желе да предмете из своје прошлости сачувају и изложе у етно соби, а који су наравно, у складу са условима да би биле експонат. Заинтересовани појединци су доносили предмете који су смештени у

етно соби. Јавни позив још увек траје. За процену предмета ангажоваће се **стручно лице које ће нам помоћи код одабира и очувања тих предмета.**

Свакако је урађен један изузетан помак на пољу очувања традиције Општине Црна Трава кроз идеју завичајног кутка која је иницијално подржана од стране Локалне самоуправе.

2.1. Ликовна колонија

Сваке године од како је задњи пут одржана у плану је Ликовна колонија. Ове године требало би да се одржи ликовна колонија, с обзиром да до 2024.године није била организована. Ако финансијска дозволи, место и време одржавања колоније одредиће Савет ликовне колоније, који је дужан да донесе свој програм рада и презентира га Општинском већу Општине Црна Трава. Као и сваке године рад ликовне колоније се планира у трајању од 10 дана уз учешће десет ликовних уметника према селекцији и избору Савета ликовне колоније или посебне комисије које образује Савет. Урадиће се ретроспективни каталог. Детаљан план и програм рада ликовне колоније донеће Савет ликовне колоније.

2.2. Песничка колонија

Ове године планира се и рад песничке колоније уз ућешће десетак песника. У колико за то не буде могућности организоваће се једнодневне посете књижевника или пак интерно песничко такмичење.

2.3. Музичка, позоришна и естрадна представа

Библиотека је овлашћена и може организовати гостовање позоришта за децу, мањих певачких група музичких састава и естрадних уметника у зависности од расположивих средстава за партиципирање дела трошкова као и просторних могућности.

Планирамо одржавање културних манифестација у седишту Општине Црна Трава за све грађане. Број представа и квалитет извођача биће условљен финансијским средствима из буџета уз евентуално учешће неких спонзора. Све ове манифестације библиотеке, са својом салом за пројекције одрадићемо у сарадњи са школама, како основном, тако и средњом школом у Црној Трави као и са предшколском установом у Црној Трави. Недавно је отворена и Туристичка организација Општине Црна Трава тако да је сада сарадња и са том новом институцијом очекује.

Ова активност и њена реализација у току 2025.године, зависиће од прибављених финансијских средстава.

3. РАД ОРГАНА БИБЛИОТЕКЕ

Управни одбор, Надзорни одбор и директор Библиотеке своје послове и задатке извршаваће у складу са Законом, Статутом и другим законским прописима.

Седница Управног и Надзорног одбора одржаваће се по потреби, а обавезно приликом разматрања и усвајања Програма рада, Извештај о раду и годишњи рачун.

4.ОСТАЛИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Поред наведених програмских циљева и опредељења, током 2024.године, перманентно ће се радити на извршавању свих текућих послова и задатака, посебно они који буду тражени од стране оснивача, Матичне Библиотеке, Народне Библиотеке Србије и Министарства за културу.

Успоставиће се боља сарадња са наведеним субјектима у циљу изналажења бољих, максималних и оптималних решења за још успешнији рад Библиотеке као јавне установе и доследно и одговорно реализовање свих делатности уписаних у регистар Привредног суда. Планирамо интензивнију сарадњу са школама „Александар Стојановић“, Техничком школом са домом ученика „Милентије Поповић“, Предшколском установом „Младост“ као и са свим осталим установама на територији целе Општине Црна Трава.

Свака од наведених активности делом или у потпуности је садржана у буџету који је одобрен за 2025.годину, али је и сваку активност могуће реализовати искључиво у договору са представницима Општине Црна Трава, као оснивача.

ДИРЕКТОР

Александра Цветковић

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Веселин Јовашевић

